

ЧАМДЫК ТҮННӨЛДӨР

Беш чылдың эгезинде бөрү өрткөн үеин дүргүзүндө коммунистерин болгон районун бүтү ажалык чондарынын политинити базга бүдүрүлгөчү идеяны өскөн. СЭКП райком, партия аге организациалары өз идеякени районун экономикалык жөндүрүлгөчү үндөсүн айтырдыларын шийирдөөрүнө күрүнө болгон социалистик жүдөлгөчүлөрүн чедикширининт күүседиринче улаштырып келген.

Бистер 1978 ажил-агыл чылдын болгон онгу беш чылдын баштайы үш чылдарынын түндөсүнө үндүргөн болгон. Район ан-ауук белекээр таласы-биле беш чыл планын хуусаа бетинде күтүскөн. 1979 чылдын январь 1-деги байдал-биле алдыга, бир миллион ажил рубльдин ак-аууун күрүнө саткан, бө дөргө беш чыл планында көрүнүгөннен 137 муң рубль көб болуп турар. Беш чылдын үш

чылдарында улеттүр бараан-нары бүдүрүлгөн планын 102,9 хуу күтүскөн, тоску беш чылдын өз үзүнөгө турганына бодаарга 63 хуу өзүлдегил болгон. Күрүнө болгон кооператив садым бараан саарылганынч планын эки күтүскөн турар. Үш чылдарда күрүнө сүт садарынын планын 21,4 хуу ажил күтүскөн. Тожунуң мый ажил-агыл чырынын, «Май 1» болгон «Тора-Хем» совхоздарын ИИ болгон Көк-Чар сүт-баран фермаларынын, эштер Александр Барышевтин, Николай Ширякинни, Донгак Сүтегин мый белекээр бригадаларынын коллективтери үш чылдарынын планын күтүскөн. СССР Конституциясын хүлөп алганынч бир чыл оюн таварыштыр рапорттаан.

Бүдүрүлгөн муракчыларынын болгон социалистик чырыштын тилекчилеринин саны чыл санында өзүп турар.

Улус ажил-агыл адырларында 5 кижжи хууда беш чыл планын, 454 кижжи үш чыл планын күтүскөн. Ол болза алдыр, балыкчылар, шийкилер, мый белекчилери болгон тудугчулар, механизаторлар, хандырылга чырынын ажалдакчылары бооп турар.

Беш чылдын үш чылдарынын түннөлүн үндүрүп тура, бистин ажалыкта чамдык чырынын эскербейн барын болбас кыс. Бүдүрүлгөн ажалыктын болгон ажалдын шынарын белдер, күш-ажалдык бүдүрүлгөчүлөрү өстүр, материалдык, күш-ажал болгон сан-аюу куралдарынын ажалык ажалга таласы-биле чырынын ач-даа бар. Ону экин алырынч хемчегелери ал турар.

Эрткен сөңгүдөдөн ам болуу сөңгүдөдө чедир үеини

дүргүзүндө районун экономикалык көксүзү-биле бүрүлгөү жөңүп турар. Оң чамдык чыккестерин көргүзүп көрөйүн. Район төвүндө улут күштүгү алектри станциясы улавас ажалга кирер. База-ла район төвүндө чаа гостиница ажалга кирген. 160 өзүтүгү клуб ажалдап турар. Район эмнегезинин өзүшкөн үрүтүлгү эмнегезинин бажынын тулуп турар. Совхозтар төптөрүндө чаа мастер-скаларын, гаражтарын туткан.

Ирбан суурга телевидение станциясын улавас ажалга кирер. Ийге он чыл школанын тууларын планда көргөн.

Улавас болуу сөңгүдөдө белек алыга үеде районда хай-мынныкынч көрүп турар.

О. СОЯН.

Бистин республиканын районунун хөй кезининч чурттагыч чону телевизоруң ажалын көрүп, бодунун төрөсүн Тыванын ажал-ишчилеринин күш-ажалы чедикширинин, оң болуусу чуртталык хуи буру көрүп, били алдыр алдыртын маңызыдыр. Илайгыч ырак чырынынч чурттакчылары телени-орну улут сөңгүдөдө-биле көрүп турар.

Чаңгыс чыккест: эрткен чылдың декабрь эгезинде, «Бармык» совхозтун төвүгө Кызыл-Мажалымтын Куулура бажынынч «Алага» аттыг агитбригадалык солун программалык концерт болгон. Уш концерттин республика идишкелдигинде келген телекөрсөткөчү ажалдакчылары тирттир-ип алган. «Эрт көңгөн телевизоруңдан бө дамчы-дылганы көрө силер» деп чагалган барган.

Четтикпейн маван турган хүнүвүс келген. Эрээниче чырынын таарыштырып, телевизоруусу ажалдакчы маван олуру бис. Куулура ажалдакчыларыга тураактаган дамчы-дылганын диктор чаралыккан.

«Бармык» совхозка үнгөн концерт болгон ажалда көрүңчүлөрин база катан көрүңүс. Урут-дарык болгон улут боттарымыс ажалда көрүңүсүлөр аралында боттарымыс көрүң, танып канып улам сөңгүдө, «телевизоруңга маңызыдыр» диктор эскертинет өрүп олурувусу.

Бистин районда телевизор чок өг-бүлө ховар. Улут, бисе кижилеринин нинти билини, куулурамын бедиринге, оларынч хөй-адым, сөңгүдө кайы хөре улут укур-дууалыгыл дээрин кичи бүрүгү биле берген.

1976 чылда болгон сөңгүдөдөн бө чылдын мартта СССР-ниң Дээди Советинге болуу сөңгүдөдө чедир үеде бистин ажалдакчылары болгон бир чугула болуушкунга кижининч өрүвөс аралык чоктур.

С. ТАВА-САМБУУ.

БЕШ ЧЫЛДЫҢ КИЖИЛЕРИ

«Тыва туду» трестин «Кызыл туду» эргелелинч кол-лективинде кызымак ажалы-кижи-биле эш-өрүнүң, эргелелинч хүндүткенин чаалап алган тудугчулар хөй. Тыва АССР-инч алдарлыг тудугчуу ажалы коммунист К. Накай-оол ындагыларнынч бирээни. Онгу беш чылдың үшү чылым ол чедикширининч дооскан.

Кызыл-оол Шулуун-оолович — күш-ажалдык Кызыл Тук орденинч ажалынкыч.

А. МОНГУШУҢ фотосу.

КЕЛИР ҮЕЖЕ БАЗЫМ

Кудумчулар бедирлеринден ол-бө чүккө уулу-туу күдүмчүлөр шөйдүп чоруткан. Илдинч күдүмчуларынч саны кончут хөй. 2000 чылда Ленинград калдык болууру дөй айттырм сөңгүдөдө болуп турар. Эртем-техникалык саймраңгай бо үеинде, хоорай, суурлар тудуунун шапкын зөгүдөсүнө илдинч талымырже бакмаан болуу бис.

Ленинградтың келир жүдөлгөчүлөрүнч планын баш огу кылып турар тускай алабын чырынын ажалдап турар. Оларынч бирээни улус депутаттарынын Ленинград хоорай Совети. Ону кыскамынч Ленинград деп адып турар. Ленинградтың чык үлетүүр бүдүрүлгөсүн, улус хөргезилинч барааннарын, бүдүрүлгөсүнүнч техникалык хандырылганын, транспортту болгон хандырылганын, чурттага шөйдүкү тудуун хандырып турар. Ленинград ботун — ол он-он

улут бүдүрүлгө чырынынч катталымынч. Уш бүдүрүлгөчүлөр эрткен беш чылда кышына тудуу, металл ажалдан кылырынч — бүдүрүлгөчүлөр, приборлар тудуун, радиоэлектрониканы — ийи, атомук энергия болгон станоктар илдинчегини үш катан улагаттырар.

Илим-бүрү министрстволарынч чырынынч турун турар хөй бүдүрүлгө чырынынч координация-агайланыштырылганынч таласы-биле дүржуга улут. Мурунку чылдарда бө ажал чүдгө эгелгөчүлөрүнч турган болза, ам планишканынч чаа эргаларын ажалдап турар апарганы бо.

45 миллион чурттакчылыг хоорайда ажалык күш доктаамал чедикпейн турар. А министрстволар бүдүрүлгө чырынынч улагаттырып тура, ажалык күш дугайык бола-айып турар. Ажалык күш чедикпейн турар бүдүрүлгө

лерге ажалыкчылар чаалап арга, оларынч чурттаган оран-савазы болгон шөйдө наам чырынынч урдулар алабын чырынынч урут-дарынынч тургузулуп аламынч-биле айттырм база берген бөй.

Илдинчегинч онгу беш чылда Ленинградтынч хөй-күдөсүнүнч планынч тургузулуп тура, хоорайнынч план-комиссиясы өскө райондарынч ажалыкчылар хандырып 2 катан кымырган.

Күрүнөни социал программаны боттадырылганынч, чонунч чагай ажалдыкчылар улам энжигеринч хоорайнынч план организацианынч ажал-чорудулганынч улут укур-дууалык болуу турар. Чыккест, калдык камалдыкын, куулурамын, спортту болгон күш культураның чугула тудугуларынч темиянынч дүргөдөсүнч кол кичээниги улаштырып турар. Ол мыйкыш социал программаны боттадырылганынч айттырдылар дыйып шийирдештишкен, чыл бүрү Ленинградта 24 млн. кв. м.

чурттага шөйд ажалдакчы кирип турар.

Долгалыр турар бүтүлө чүдөлөрүн, бөйдүстү камгалып, олу улам чаралык болуулары хоорайнынч план комиссиянынч кол айттырдыларынч бирээни. Агаар болгон сүт бажынынч арык тургузулуп контролдуулар тускай комиссияны тургускал.

Уш сорулгаларынч комиссияны сиптирдири-биле сел-хөвүнч болгон материал-журналистарынч концентралдык база чыл буру улалын турар. Илдинчегинч даа хамык укур илдинчегинч, хоорай чагайлыгыл-газын, улут суурунч хөй-күдөсүнч бүдүрүлгө адырларынч доосканынч болгон ажалдакчылар ажал-биле планишканынч хоорайнынч экономикалык болгон социал депшигезинге догум болуу, оң келир үеинч тода көргүзөр.

Е. КЛИМЕНКО, экономиктинч эртемнеринч кандидат.

Четтикпейн маван турган хүнүвүс келген. Эрээниче чырынын таарыштырып, телевизоруусу ажалдакчы маван олуру бис. Куулура ажалдакчыларыга тураактаган дамчы-дылганын диктор чаралыккан.

«Бармык» совхозка үнгөн концерт болгон ажалда көрүңчүлөрин база катан көрүңүс. Урут-дарык болгон улут боттарымыс ажалда көрүңүсүлөр аралында боттарымыс көрүң, танып канып улам сөңгүдө, «телевизоруңга маңызыдыр» диктор эскертинет өрүп олурувусу.

Бистин районда телевизор чок өг-бүлө ховар. Улут, бисе кижилеринин нинти билини, куулурамын бедиринге, оларынч хөй-адым, сөңгүдө кайы хөре улут укур-дууалыгыл дээрин кичи бүрүгү биле берген.

1976 чылда болгон сөңгүдөдөн бө чылдын мартта СССР-ниң Дээди Советинге болуу сөңгүдөдө чедир үеде бистин ажалдакчылары болгон бир чугула болуушкунга кижининч өрүвөс аралык чоктур.

С. ТАВА-САМБУУ.

ХООЧУН ТУДУГУЖУ

Бай-Даг суурунч күдүмчүлөрүнч кызыл шийиринч, шөйдүнч дүмчүктү, ортукам сыйынч, бажынынч дүтү буру турганын берген кызыл бо-ла таваркынч болуу. Ол «Чоа орук» совхозтун хоочун ту-дугчуу Мешек Ликсоодур.

Ол ажал чылдарында эгез-дөш-ле чазанынча хандык чылдык чорай болгон чаа-нысчанынч нарчы ажалынынч чыккестеринч чоруту шийирдештирди ол келген. Өг мыйкы, ап тара, хаарак дөш оң кызыл-базы-ла чок. Тудугчуунч мергезилинч М. Ликсоо база сөңгүдөдө биле өөрчөшүп алган. Оң өскөн төрөнч чыра Бай-Дагта ол үеде чагымында бажы-балгат турган өскө. Кошкунч араатар суурунч эгез-дөш үеинде эгез-дөш-ле Мешек суурунч таван сал-чып, урут-дарынынч өрөшөр шөйдөсүнч чедир болуу ту-дугчуу. Сонга кастаан эл-теп турда оң шөйдөр кай-гамчык. Чазаның, эс-төсөз ажалынынч ол чыгарган сал-чыктынч кижилеринч бирээни.

Чоен-Хемчик районунч «Чыра-Бажы» совхозтун муракчы хөйжүлөрүнч бирээни Очур-оол Чамдыкыч Монтгуш хөй чыл ажалдап кылыр-чырынынч бирээни. Ону өскөн беш чылда эки ажалды дөш Күш-ажалдык Кызыл Тук ордени-биле шаңдаан. Ол Тыва АССР-нин Дээди Советининч Президиумунч Хундулел бажынынч база эдилгезин. Онгу беш чылдың шийиринч

үшкү чылдында малчынар аралында кабарган социалистик чырынынч көргөш, төрүтү чүс хойга онааштыр 102 хураганынч мөңдү доруктурган.

Бө хүнөндө малчынынч колданылса 330 төрүтү хөй бар. Илдинчегинч малынч мөңдү ажалдыр дөш кыш-ы

таалга ой тонна ситгенинч чедиринч алган. Малчынынч кыламынч Хандык Лопсановна Монтгуш дууалык калартык бөбү-шаан, хөй оолдай бергенде сакманынч болуу, чаш хура-ганнар доруктурарынч мастери кылдыр мергезин.

Бө малчы өг-бүлениң огу Сергей Чыра-Бажы он чыл

школамын дооскан, малынч болуу күзелин илдинчегинч эдилгезинге дууалыктык, оларынч муракчы арта-дүржүлгөсүнч өрөшүнч ап турар. Олар бө чаа чылда 100 хойга онааштыр 100 хураганынч, бир хойдан 2,5 кг дүктү киргип алырынч хүлөткөн.

А. МОНГУШ.

Техника септелгези

Онгу беш чылдың дөрткү чылында чыккест хөвү ажалдарынч кыска хуусада, бедин эргетектинч дик-нелик чорутканы, чагай дүмүттү алырынч шийир-лиг факторларынч бирээни болза, техниканы бедин чынарлыг кылдыр ылак септел белекчери болуу. Илдинчегинч республикада техника септелгезининч байдалы кандагы?

Чыккест хөвү ажалдары эгез-дөсүнч чедир 1558 тракторун, 451 тараа комбайнын, 1339 андынын, 1800 ажыг селканы, 600 хире куулура-торну болгон кезде ажал-агалынынч өскө-да машиналарынч септел кылган, беле-нинч шугумунга тургузулуп күскү-кышкы септелге планында баш удуу көргөн. Сеп-телге ажалдарынч нинти хемчээни 700 муң хире кижжи-шак болуп турар.

Эрткен чылдын дөрткү кварталында 713 тракторун, 234 тараа комбайнын, 459 ан-томобилдинч септеери азы боту бар тракторларынч — 67, тараа комбайнынч — 38, ан-ды-мынчарынч — 84, селкаларынч — 86 хууунч 1979 чылдын январь 1-ге чедир белек-чери хандырып эргетек чүдүлгө турган.

Республикада нинтинч-биле дөрткү кварталда тракторлар септелгезининч планын 102 хуу күтүскөн. Илдинчегинч Чоен-Хемчик, Тес-Хем район-нарынч совхозтарынч ол-ла дараалыкка-биле планын 85 болгон 73 хуу боттадырган, азы олар 25 тракторунч планга чедир бербөш. Танды районунч ажал-агалылар ба-за-ла тракторларынч белек-чери диктелип хандырылган.

Илдинчегинч СЭКП-ниң ХХП сьезининч атыг, «Чыра-Бажы», «Бурунгаар», «Ызы-таар», «Шивилиг» совхозтарынч

таалга ой тонна ситгенинч чедиринч алган. Малчынынч кыламынч Хандык Лопсановна Монтгуш дууалык калартык бөбү-шаан, хөй оолдай бергенде сакманынч болуу, чаш хура-ганнар доруктурарынч мастери кылдыр мергезин.

Бө малчы өг-бүлениң огу Сергей Чыра-Бажы он чыл

школамын дооскан, малынч болуу күзелин илдинчегинч эдилгезинге дууалыктык, оларынч муракчы арта-дүржүлгөсүнч өрөшүнч ап турар. Олар бө чаа чылда 100 хойга онааштыр 100 хураганынч, бир хойдан 2,5 кг дүктү киргип алырынч хүлөткөн.

А. МОНГУШ.

септелгенин. Андынынчарынч 74, селкаларынч — 63 баа культу-ваторларынч — 59 хууу белекчегинч.

Бө чылын апрельдинч 1-ге чедир кылыр септелге ажалы ам-да улут. Ону дараанында саннар бадаткан турар. Ол үе-ге чедир 780 тракторун, 225 комбайнын, 368 андынын, 758 селканы, 246 культу-ваторну болгон өскө-да хөй ма-шиналарынч септел дөшөр хө-рөк. Илдинчегинч ажал-агалыларынч удуручуларын, спе-циалистеринч техника септел-гезинч көңүр кичээниги са-лыры, план-графиниң үзүл-төшкөн чок күтүскөсүнч чедир адыр, септелге мурак-чы технологиянынч ажалдарын, механизаторларынч ортузунч социалистик чырынынч кабар-тыры, муракчыларынч илан-нал-мактарынч эргетек чугула.

Аркан үеде бө улут хөм-чөддиг ажалдарынч бүрү күтүскөсүнч-биле кезде ажал-

агалынынч бүдүрүлгө эргелелери, «Сельхозтехника» күр-комитетининч каттыжымынч на-ры болгон салбырлары тех-ника белекчелин бединч тем-пеле чорударына иди бөрү куралдарынч ажалдакчы килер укуртуг. Илдинчегинч куулурамынч бар. Ол дөргө, күш-ажалды илдинчегинч органи-ваторну болгон өскө-да хөй ма-шиналарынч септел дөшөр хө-рөк. Илдинчегинч ажал-агалыларынч техника септелге эдилгезинч көңүр кичээниги са-лыры, план-графиниң үзүл-төшкөн чок күтүскөсүнч чедир адыр, септелге мурак-чы технологиянынч ажалдарын, механизаторларынч ортузунч социалистик чырынынч кабар-тыры, муракчыларынч илан-нал-мактарынч эргетек чугула.

Аркан үеде бө улут хөм-чөддиг ажалдарынч бүрү күтүскөсүнч-биле кезде ажал-

АДА-УГУ МАЛЧЫННАР

школамын дооскан, малынч болуу күзелин илдинчегинч эдилгезинге дууалыктык, оларынч муракчы арта-дүржүлгөсүнч өрөшүнч ап турар. Олар бө чаа чылда 100 хойга онааштыр 100 хураганынч, бир хойдан 2,5 кг дүктү киргип алырынч хүлөткөн.

А. МОНГУШ.

Тыва АССР-ниң Дээди Советининч депу-тады, Кызыл районда «Тыва» совхоз-тун механизатору Александр Ангыр-оол

эки ажалы дөш өрткөн тоску беш чылда болгон бө беш чылдың эрткен үеининч көрүңүзгө-биле улут үнелдиң. Улус ажал-агалынынч чедикширининч дел-гезининч хүлөр, мөңгү, алдын ме-далдары-биле шаңдаткан.

Ол ажал үеде малчынара дууалыктык, иштээлге мал чыны сөөртүп турар.

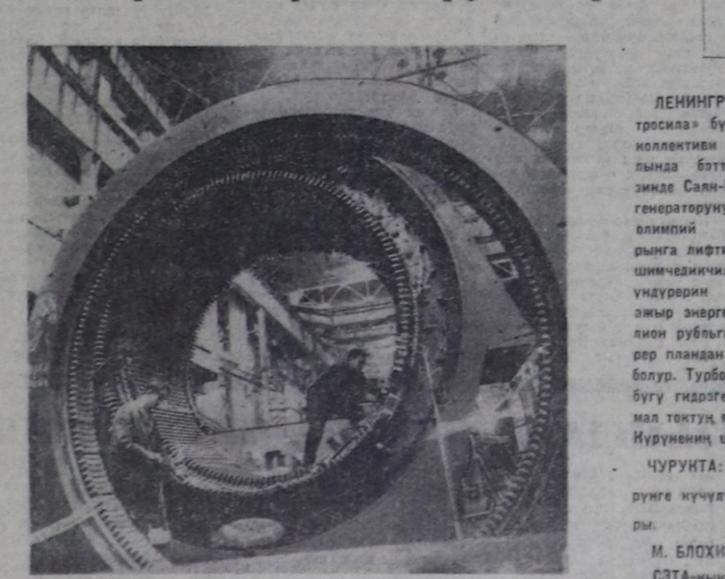
ЧУРУКТА: Тыва АССР-ниң Дээди Советининч депу-тады, механизатор А. Ангыр-оол.

Ленинградчыларнынч сорулгалары

Хып дөш ажалы шаанда, дөргөн чылдарда Кызыл ту-дуг ажалына өөрчөшүп алыр дөш чедир келген, М. Лик-соо амынч кезде ажал-агалы техникамуунуң. № 3 школа-нынч бажынынч тудуу ажал чыккестеринч турган. Му-ракчы тудугчу, ажал-агалы тудугчу, кызымак болурун-дан атында Мешек Ликсоо өг-бүлөсүнч төлөткөн ада. Оң урулдарынч кижизидил-гезинч эки, ам олар эртем-би-лигине, төлөткөн хамааттылар болуп ажалдап, чурттан чө-рүрлар.

Хоочун тудугчу Мешек Ликсоо онгу беш чылдын дөрткү чылында совхозтун ажал-агалы бодунуң төлө-ткөн үдү-хууунч кичириттир-ип, овалынынч ажалы улам-на эки шынарлыг, чогуур хуу-сазында кызыл бүдүрүлгө шийирдештир.

О. СОЯН.

Беш чылдың дөрткү чылы

ЛЕНИНГРАД. С. М. Киров аттыг «Электросила» бүдүрүлгө каттыжымынынч коллективинч онгу беш чылдың дөрткү чылында боттарынынч социалистик хүлээл-гезинде Саян-Шушенск ГЭС-тиң 2-ги гидро-генераторунуң статорун болгон Москвада олимпий суурнуң бедин бажынынч шийирдештиреринч хуусаа бетинде бүдүрүп үндүреринч телевидение. Оналдадан ажыр энжермашинатудучулары бир миллион рубльге продукциянынч бүдүрүп үндүрер пландан ажыр орулга 300 муң рубль болуу. Турбогенераторларынч 85 хууунга, бүгү гидрогенераторларга болгон ажал-агалы тектүү машиналарынч 80 хууунга Курунениң шынар демдээн тылсыр.

ЧУРУКТА: чурттуң металлургия үлөтпү-рүнчө күчүлүг шийирдештиреринч өлөтпү-рү.

М. БЛОХИНИНЧ фотосу.

СЭТА-нынч фотохроникасы.

«Москвич-21406»-га — Шынар демдээ

МОСКВА. «Москвич-21406» автомобильге Курунениң шынар демдээ тылсыр. АЗЛК-нынч бүдүрүп турар чаа автомоби-ли мурункуларынч күчүлүг шийирдеш-тиреринч А-76 бөтөнчө ажалдыр болгон-биле маңадыр. Илдинчегинч багай орунук чырынынч чорутуу аралы улагаттырган.

ЧУРУКТА: «Москвич-21406» автомобиль.

Автомобилдинч үндүреринч мурунда ову механик-эргетек ажалдарынч эдил-гезинде мастер С. В. Соловьевтун болгон селари И. И. Фобастовтун көрүп тура-ры.

В. ХУХЛАЕВИНЧ фотосу.

СЭТА-нынч фотохроникасы.

КОММУНИСТИК СУББОТНИКТИҢ АКША-ХӨРЕҢГИЗИ БИЛЕ

ССРЭ-ниң Медицина эдемининиң академиясының онкология талазы-биле эртем тавунуң клиника комплекзиниң тудуу доозулган. Москваның мурнуу-чөөн чүгүндө Насири-орунда туткан онкологияны делегейде эң улуг ол төвүнге специалистер онкологтуг аарыялары эмизириниң чаа аргаларын дилеп тывар.

Москва (СЭТА-ның корр.)

КАМГАЛАЛ-МАССАЛЫГ АЖЫЛДЫҢ АЙЫ

Январь 19-тан февраль 23-ке чедир камгаала-массалыг ажылдын Бүгү-эвилел айына 60 миллион ажыг кижик кир-жир. Чанчыл баугаар ону Совет Армиянык болган Шериг-Далай флотунун оюнга тураксадыр.

СЭТА.

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

СЭТА.

Л. И. Брежнев төп телевидение дамчыгыр совет уаусна байыр чедирп турган. «Бистер урууларымыз делегейниң кыдыг-даа кешпиг уруулары-биле номак-келбиз» деп-пайырадыг чурттаарына.

СЭТА.

«ТӨРЭЭН ЧУРТУВУС» ПАЛЕСТИНА

Бейруттан ресторанның бирөөнүнге стодалар аразына мидай-бээр кешп, кыдаштан турган бичи уругу көрдүм. Хаалгада танышым эртин келген-биле бидиртпейн эртин-бизим кыш-кык ол боор.

Салым-хуу чок болган палестин чаштарын бирөөн олдур Египетте, Сирияда, Иорданияда болган мында. Ливанда оларын санын чеже дээр. Палестин чаштарын каала-даа көрүп болур. Кудунчулар оларын бажыны солаар: удуур, ойнар, өвүн ороор чери ол. Оларны дака хойунге кудумчу школа база болур турар.

А. ЗАЙЦЕВИЧ Фотозары.

ЧОНГА НЕПТЕРЕДИР

Ажык-өскөлдү өөредип кижилеринге школа болган бажылар коллективтеринде аягында хой-инитилең каржыгы уугу. Уруглар кижилеринде аягында хой-инитилең каржысалган амгы үеде каажызылдан артык бедил олар.

СОНУУРГАДЫВЫС

Балгазында № 2 КИПУ-нун сургуулаары бистер чоокта чаа республиканың хөгжүм-шин театрына шии көрүп чордувус. Чаа чараш театры сонуургадывус.

Н. КУКСИН.

МИНСК БЕЛЕТКЕНИП ТУРАР

Совет Белоруссиянык пайымаалы XXI Олимпий оюнарнын аалчыларын уткурунга белеткен биле. 1980 чыдын чынында манча футбол талазы-биле шилге маргылда өртөр. Аалчылар хүлээн алырынга минчилер кичаар белеткенип турарлармы?

Чүңү-даа мурунда «Динамо» стадиону чаартып эгезин. Футбол маргылаалары аяа болур.

Минчилер спорт тудууларын чүгле чаартып турар эвес, белеткеди бүгү талазыг чорудуп турар.

Баштайгы сан-түн баугаар алырга, Белоруссиянык айым-сымалына чүгле хой санын спортчулар болган салбын кижилери эвес, 12 мул совет база дашыкы туристер келээр. Оларга чаа аалчылар бажынарын, кемптерин, мотельдерин тудуп, эргилерин чаартып турар.

Театрнык музыканык болган хорсорефранын эң дээр коллективтери аалчыларга олимпий програмадан белетке берген. Архитектуранык ховар турмааларды болган музейлерин үнелгеп көргүчү хүлелери 900 чыл болган ховарынык маалдыг эртең болган амгы үезин чугаалап боор.

Спорттук тайбынын болган пайырадыг уугу байыр-ламына чедип келерлерин хүлээн алырынга Минск белеткенип турар.

ЧУРУКТА: суг спортунун ордуу — олимпийялерге туткан спорт базаларынык бирөөн.

Е. КОЗЮЛИНИЧ Фотозу. СЭТА-ның фотохрониказы.

БОТТУГ ДУЗАНЫ ЧЕДИРЕР

Республиканың Улусу чогаалды бажынык бөдүк методистер Мингү-Тайга районуну культура албан черлеринге дуза чедирер, биле анда челе берген. Болуктун кол сорудалар — районуну бот-тымынгыр уран чүдү коллективтериниң респиратор болган жанрларын байынык чаартыры.

Балетмейстер С. Оян «Долаана» (тургууучуу Д. Куулар) болган «Ча адыктылары» деп тандыларын тургузар. «Долаана» республиканың баштайгы тыва национал танцы корудезинге берген черин алган. Оон аягында «Орус дикритинг» «Вару-вару», «Дыңгыдай» деп бал танчыларын ол өөредир. Методист Р. Хомушкы тыва композиторларын өөлү үеде

билеттинген ырлары-биле танчылар. Композитор Б. Пухлов хуурун докжук хереселдериниң оркестринге ойнаар кылдыр чамдык тыва ырларын оркестрге таарыштыр бижилер. Театр талазы-биле Николай Ооржактын «Хачапур» — хову кужу» деп чангыс көжөгелгич шиини методист М. Солун-оол клуб спектаклиг тургузар. Тематиктиг кижилер, шиилер каасталгазынга Кымалдын уран чүдү үчилдешиниң доозукчуу чуркучу А. Хомушкы дуза чедирер.

Улусу чогаалды бажынык бөдүк клубтарга ажилдаарында аягыда, шолога, бригадалага ужуражыгаларын база организастар.

Улусу чогаалды бажынык методизм.

Б. ООРЖАК.

Улусу чогаалды бажынык методизм.

Биринчи училдеш 35 чыл дургузунда 15 муң ажыг кижиле дооскан, доозукчуларынык аразында хой мурыкчылар, удуругчулар, база күш аягыга чогаалдыкы талаа-

рылаганы үдегерин бербишкан, спорттук мога чок пропагандадистери боуп турар эң тургун квалификациянык специалистери бар. Училдешиниң шии сургууу Владимир Поляков биле Виктор Ступников Мюнхенге болган олимпиаданың кыргыздары болган кыргыз чоргалдары болган бис.

Келер чүңүг ажилдынык хевиреттигиң уругустанырыга күш-кудыгга болган спорттук уугу ажилтын хөй чыл бажынык ажилдаан болганмына онза демдектелер дилер мөө. Бир чикестен көрүп көрөлүсүң. Бисе өөренир-биле кирип алган уугу турт-кымын, шыгарып мага-боттуг Валерий Шеголинни беге кижилдигелгич оолдарын

бирөөн турган. Чажырбис мөө, ону кыдыг-даа комулда чокка унчалашкан удуругу чүлү болур турган бис. Ынчылда-даа ону бис классиктиг хуруне сонуургадыг болурун шөлөп бис. Ол секция Ленинградта профессионал-техниктиг өөредилгениң системасына база бир жик ажалды секция болуп турар.

Валерий спортка кирип берген, шуут чамы өскерин эгезин. Эштери ону бөдүк маргалы кылдыр сонугу алганнар, а мастериниң дуалдычымы аларган, өөредилге болган спортка оң чедип-киришкени база экижик, оңи фрезероцик аларган. Валерий ам шериңди чедип кел-

ген. «Арсавада» бешки респиратор аягында турар. Спорт мастеринге калдып аттың нормасын күдешинге болган бөдүңү ажалдан турар бөдүрүге чырыда хүреш секцияны чорудуп турар.

Кажан тускайлаң туртталгаже доозукчуларымыз үден турган, спорт талазы-биле респиратор болган ГТО-нун хөрөк демдектелерин бооп үнерлер. А ол дүрге —кадыкшыдык болган чедипкиниң үндешин дил.

Г. ГАВРИКОВ. СЭТА-ның корр.

Ленинград.

М. КОРОЛЬКОВ, ПИМ-ның корр.

БЕЙРУТ.

АГААР

Бөгүн республикага болган Кымалга шокор будуулар, чамдык черлерге бысан хар чав, барымы чүк угувыш-кымын хаттыг дүргөн секцияда 5-10 метр. Агаарнык температуралары 23-27, чамдык районнарга 15-20, Кымалга 23-25 градусоо. Автооруктарга көстүрү өңгө дүвүлгелээр.

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

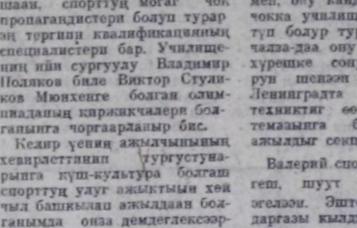
СЭТА.

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

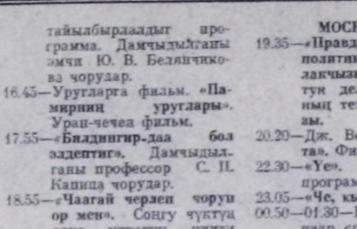
СЭТА.

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

СЭТА.

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

СЭТА.

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

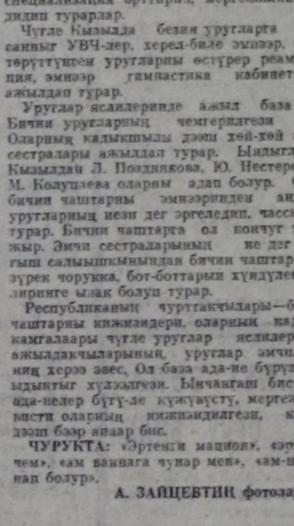
МОНКВАДАН 19.35—«Правда» содулук политиктиг тайлыбар-лачымы Ю. А. Жуков-тун темасына беедалам.

20.20—Дж. Верди — «Травиата», Ойлым-опера.

22.30—«Уе», Информастыг программа.

23.05—«Че, кыстар!» 00.50—01.30—Копыкыге маң-наар спорт талазы-биле Европаның чемпиондыг. (Эр кижилер, 300 м.). Голландиядан дамчы-дылга. Төнтөнде — ме-дэлер.

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

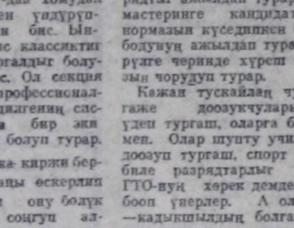
СЭТА.

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

СЭТА.

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

СЭТА.

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

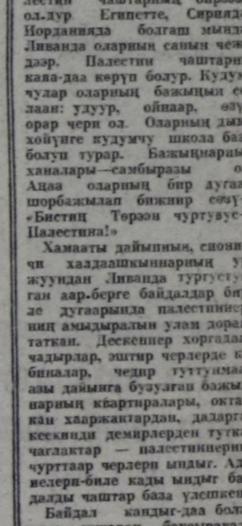
СЭТА.

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕЗИ: ИНДЕКС 667000

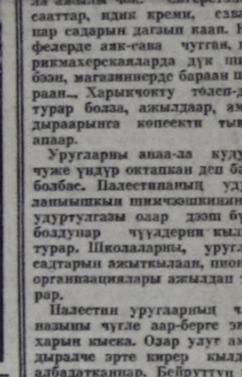
Тыла АССР-ниң Министрлар Чөвүделениң Ном үндүрөр чер, подлграфия болган ном садымнык талазы-биле эргелениң типографиязы (Кызыл, Шеткини болган Краученко кудумчуу, бажы № 1).

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

СЭТА.

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

СЭТА.

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

СЭТА.

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

СЭТА.

КАДЫК-ЧААГАЙ ӨССҮННЕР

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕЗИ: ИНДЕКС 667000

Тыла АССР-ниң Министрлар Чөвүделениң Ном үндүрөр чер, подлграфия болган ном садымнык талазы-биле эргелениң типографиязы (Кызыл, Шеткини болган Краученко кудумчуу, бажы № 1).